



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.007.03.2019



02241619

Mirosław Chomaniuk
Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2
im. Władysława Wysockiego
w Bielsku Podlaskim
ul. Władysława Wysockiego 6, 17-100 Bielsk Podlaski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/19/004 - Realizacja Programu Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (OSE)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Szkoła Podstawowa nr 2 im. Władysława Wysockiego w Bielsku Podlaskim ¹ , ul. Władysława Wysockiego 6, 17-100 Bielsk Podlaski
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Chomaniuk, dyrektor Szkoły, od 1 września 2002 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Wykorzystywanie przez szkołę Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2016 r. do dnia zakończenia kontroli ² w 2019 roku
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Jerzy Chwiedosik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/65/2019 z 21 maja 2019 r. (akta kontroli str. 1)

¹ Zwana dalej „Szkołą”

² Tj. do 7 czerwca 2019 r.

³ Dz. U. z 2019 r. poz.489. Ustawa zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Szkoła nie wykorzystuje Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej⁵, ze względu na niedostosowanie szkolnej infrastruktury teleinformatycznej do potrzeb sprawnego działania sieci OSE, częste awarie, a w ich konsekwencji rezygnację z podłączenia do tej sieci prawie wszystkich komputerów użytkowanych w Szkole.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Szkoła nie posiadała odpowiedniej infrastruktury teleinformatycznej na pierwszym piętrze w użytkowanym obiekcie, co uniemożliwiało w pełni korzystanie z sieci OSE. Tymczasowo, w czasie trwania programu pilotażowego, sieć i zasięg uzupełniały urządzenia dostępne dostarczone przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie⁶. Uruchamiając usługi OSE latem 2018 roku, tj. po zakończeniu pilotażu, Szkoła nie otrzymała od NASK nowej koncepcji technicznej podłączenia sieci. Dyrektor nie podejmował też żadnych działań na etapie wymiany i instalacji nowych urządzeń niezbędnych do przyłączenia do OSE, gdy NASK zmniejszył z pięciu do jednego liczbę bezprzewodowych punktów dostępowych. W konsekwencji zamówione usługi były dostępne jedynie na dwóch z trzech kondygnacji Szkoły. Po sześciu miesiącach funkcjonowania awarii uległo połączenie sieciowe z OSE, którego – pomimo podejmowanych prób – nie udało się naprawić.

Problemy z udostępnieniem sieci OSE w budynku Szkoły spowodowały, że przyłączono do niej tylko dwa z 65 komputerów, a Koordynator OSE w Szkole nie informował nauczycieli i uczniów o usługach dostępnych w tej sieci. Z kolei nauczyciele, którzy systematycznie doskonalili swoje umiejętności komputerowe, zrezygnowali z korzystania na zajęciach z cyfrowych materiałów edukacyjnych za pośrednictwem platformy OSE. Wykorzystywali do tego celu inne źródła i łącze obsługiwane przez zewnętrznego operatora.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

Korzystanie przez szkołę z Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej

Opis stanu faktycznego

1. Na koniec listopada 2018 r. w Szkole funkcjonowało 16 oddziałów⁷, do których uczęszczało 309 uczniów. Zajęcia w roku szkolnym 2018/2019 prowadziło 46 nauczycieli, z których jednemu powierzono funkcję Koordynatora OSE oraz Technicznego Reprezentanta Szkoły (dalej „TRS”), o czym szerzej w pkt 7 niniejszego wystąpienia.

(akta kontroli str. 29, 88-92, 96-113)

Dostęp do szerokopasmowego Internetu o przepływie 100 Mb/s Szkoła uzyskała w 2016 r., uczestnicząc w programie pilotażowym prowadzonym przez NASK⁸, w ramach którego na koszt operatora wykonano przyłącze światłowodowe do budynku Szkoły oraz przekazano do użytkowania na czas trwania pilotażu (do 30 czerwca 2018 r.) konwerter do przesyłania sygnału, firewall sprzętowy, switch oraz sześć urządzeń pomocniczych, w tym pięć access point i jeden do przesyłania zasilania. Było to wystarczające do zapewnienia Szkole od 26 kwietnia 2016 r. nieutrudnionego dostępu do Internetu⁹. Odbiór wykonanych prac i uruchomienie usług potwierdzono protokołami zdawczo-odbiorczymi. Od sierpnia 2017 r. Szkoła korzystała równocześnie z odpłatnego (55 zł miesięcznie) dostępu do Internetu o przepustowości do 120 Mb/s za pośrednictwem operatora zewnętrznego. Dyrektor Szkoły wyjaśnił, że posiadanie dwóch niezależnych łączy internetowych zabezpieczało dostęp do Internetu w wypadku awarii jednego z nich. Ponadto planowano oddzielenie komputerów administracji od komputerów uczniowskich w taki sposób, aby działały w dwóch odrębnych sieciach.

(akta kontroli str. 60-66, 153)

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dalej „OSE”.

⁶ Dalej „Operator OSE” lub „NASK”.

⁷ Po dwa oddziały klas I–III, V, VI i VIII, trzy oddziały klasy IV oraz jeden oddział klasy VII. Ponadto w Szkole prowadzono cztery oddziały przedszkolne, liczące 100 dzieci.

⁸ Umowę nr 20248 z NASK podpisano 17 marca 2016 r.

⁹ Infrastruktura teleinformatyczna Szkoły obejmowała parter i drugą kondygnację. Na pierwszej kondygnacji nie było sieci komputerowej, którą zastępowały dostarczone punkty dostępne.

W czasie trwania programu pilotażowego, w czerwcu 2018 r., NASK poinformowała Szkołę o umieszczeniu jej w harmonogramie przyłączenia do OSE na stałe oraz o rodzaju bezpłatnych usług świadczonych w ramach tej sieci, w tym dotyczących dostępu do szerokopasmowego Internetu o symetrycznej przepustowości 100 Mb/s, zapewnienia bezpieczeństwa teleinformatycznego poprzez ochronę przed szkodliwym oprogramowaniem, monitorowanie zagrożeń i bezpieczeństwa sieciowego, możliwości wsparcia Szkoły w podejmowaniu działań zabezpieczających uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, a także dostępu do technologii cyfrowych. Przedstawiono też warunki i procedurę przystąpienia do OSE, wskazując m.in. na obowiązek uzyskania zgody organu prowadzącego Szkołę, określenia szczegółowych warunków technicznych oraz wyznaczenia TRS – osoby niezbędnej podczas przyszłego uruchamiania usług OSE. (akta kontroli str. 41-45)

Dyrektor Szkoły 10 lipca 2018 r., za zgodą organu prowadzącego¹⁰, zawarł z NASK umowę o świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych w OSE. Zgodnie z umową NASK zobowiązała się m.in. do zapewnienia: nieodpłatnej usługi szerokopasmowego dostępu do Internetu o symetrycznej przepustowości łącza 100 Mb/s, dostawy zamówionych przez Szkołę nieodpłatnych usług zabezpieczających uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju oraz usług ułatwiających użytkownikom OSE dostęp do technologii cyfrowych. W umowie zawarto też klauzulę dotyczącą możliwości udzielenia Szkole, w uzasadnionych przypadkach, pomocy w rozwiązywaniu problemów technicznych niebędących awarią, gdy NASK będzie dysponowała możliwościami technicznymi i organizacyjnymi. (akta kontroli str. 7-18)

Z wyjaśnień dyrektora Szkoły wynika, że o przyjęciu propozycji NASK zadecydowały względy praktyczne związane z kontynuacją współpracy z NASK i możliwość dalszego korzystania z bezpłatnego, szybkiego dostępu do Internetu i programów zabezpieczających przed złośliwym oprogramowaniem, atakami hakerskimi i treściami niebezpiecznymi dla uczniów. Dodał, że „(...) naszym zamiarem był dostęp do Internetu w pracowni informatycznej i wszystkich salach dydaktycznych w szkole (...)”. (akta kontroli str. 153)

Uruchomienie usługi OSE nastąpiło 3 lipca 2018 r., co potwierdzono protokołem zdawczo-odbiorczym, podpisanym przez dyrektora Szkoły oraz przedstawiciela NASK. W odbiorze nie uczestniczył TRS, gdyż – jak wyjaśnił dyrektor Szkoły – przebywał w tym czasie na urlopie. (akta kontroli str. 36)

2. Od 3 lipca do 22 sierpnia 2018 r. usługi OSE świadczone z wykorzystaniem sprzętu przekazanego Szkole w ramach programu pilotażowego. Wymiany tego sprzętu dokonał 23 sierpnia 2018 r. przedstawiciel Operatora OSE, przy udziale dyrektora Szkoły. W ramach umowy z NASK dostarczono i zamontowano w szkolnej pracowni informatycznej urządzenia i elementy infrastruktury mające zapewnić dostęp do Internetu, tj.: przełącznik „zarządzalny” CPN, moduł światłowodowy AFP 20 km oraz jeden access point AP WI FI z zasilaczem. Tym samym liczba aktywnych punktów dostępowych w Szkole w stosunku do istniejących na etapie programu pilotażowego i uruchomienia usługi OSE zmniejszyła się z pięciu do jednego. Montaż i odbiór urządzeń dostarczonych przez NASK potwierdzono protokołem zdawczo-odbiorczym, podpisanym przez Dyrektora Szkoły i przedstawiciela operatora. W odbiorze urządzeń nie uczestniczył Koordynator OSE, będący jednocześnie TRS, gdyż – jak wyjaśnił – przebywał w tym czasie na urlopie.

(akta kontroli str. 35-36, 46-59, 153-154, 162-164)

Ogłędziny przeprowadzone w Szkole wykazały, że przekazane urządzenia były zamontowane i sprawne. (akta kontroli str. 35, 72-73)

3. W dniu podłączenia na stałe Szkoły do OSE (3 lipca 2018 r.) nie były konieczne prace adaptacyjne w zakresie infrastruktury sieci komputerowej, znajdującej się w Szkole. Od 17 marca 2016 r. do 30 czerwca 2018 r. Szkoła uczestniczyła bowiem w programie

¹⁰ Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski 27 czerwca 2018 r. wyraził zgodę na złożenie przez Szkołę wniosku do NASK o świadczenie usług OSE.

pilotażowym NASK¹¹, a braki w sieci (brak infrastruktury kablowej na pierwszej kondygnacji) uzupełniało, przekazane w ramach programu, pięć punktów dostępu mobilnego.

(akta kontroli str. 36, 46-57)

Po wymianie 23 sierpnia 2018 r. sprzętu i zmniejszeniu liczby punktów dostępowych (z pięciu do jednego) dostęp do usług OSE na pierwszej kondygnacji Szkoły stał się niemożliwy. Na pytanie kto ustalił zakres i sposób podłączenia Szkoły do OSE, TRS wyjaśnił: „Zakres i sposób podłączenia ustalił NASK, bez naszego udziału. Nie mieliśmy wpływu na ilość i rodzaj dostarczonych przez NASK urządzeń (...) Zgodziliśmy się na nowe rozwiązanie, ponieważ zależało nam na utrzymaniu tego łącza. Za jego utrzymaniem przemawiało także zapewnienie przez NASK bezpłatnej usługi Bezpieczeństwo OSE PLUS.”

(akta kontroli str. 162-164)

Według stanu na 24 maja 2019 r. Szkoła posiadała 65 komputerów (27 stacjonarnych i 38 laptopów), w tym 37 jednostek (10 stacjonarnych¹² i 27 laptopów¹³) nabytych w 2018 r. Z uwagi na występujące problemy z dostępem do usług OSE (sprawa opisana w pkt 6 wystąpienia) do OSE podłączone były dwa komputery w pracowni przyrodniczej i administracji, korzystające z OSE za pośrednictwem access pointa, dostarczonego przez NASK (3,1% z wszystkich użytkowanych). W toku oględzin stwierdzono, że urządzenia te korzystały z zasobów OSE bez utrudnień, a strony internetowe i aplikacje uruchamiały się bez zbędnej zwłoki

(akta kontroli str. 67-70, 72-73, 78-87)

4. W protokole zdawczo-odbiorczym uruchomienia usługi OSE nie odnotowano, czy wykonano test prędkości łącza, przeprowadzono instruktaż użytkownika w zakresie instalacji certyfikatów SSL oraz czy sprawdzono dostępność usług dotychczas działających w Szkole (np. poczta elektroniczna, dziennik elektroniczny). Dyrektor Szkoły wyjaśnił: „Szkoła nie posiada wiedzy odnośnie tego, czy był przeprowadzony test prędkości łącza po uruchomieniu w szkole Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej. Została przekazana instrukcja razem z certyfikatami SSL na nośniku pendrive. Nie dokonano sprawdzenia dostępności usług działających w szkole (np. poczta elektroniczna).”

(akta kontroli str. 36, 149-150)

5. Dyrektor Szkoły, stosownie do postanowień art. 27 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe¹⁴, podjął działania, aby zabezpieczyć uczniów przed dostępem do treści znajdujących się w Internecie, mogących stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju. W ramach umowy o przystąpieniu do OSE Szkoła zapewniła sobie możliwość korzystania z bezpłatnej usługi „Bezpieczeństwo OSE PLUS”.

(akta kontroli str. 10-11, 29-30)

Odnosnie zabezpieczeń w przypadku korzystania z łącza operatora komercyjnego Dyrektor wyjaśnił: „Uczniowie na wszystkie lekcje wchodzą tylko w obecności nauczyciela, nie ma możliwości, iż uczniowie sami znajdują się w pracowni informatycznej i korzystają z zasobów Internetu. Ponadto istnieją zabezpieczające mechanizmy systemowe: zaporą systemową, windows defender, możliwości monitorowania i oddziaływania poprzez reguły połączeń, kontrola rodzicielska, kontrola kont użytkowników. Dodać należy i to, że wszystkie profile uczniowskie utworzono w oparciu o konto Gość – o najbardziej ograniczonych uprawnieniach. Komputery uczniowskie zostały wyposażone w płatny program „OpiekunNET” oraz program antywirusowy (od czerwca 2018 r. – AVG), zapewniające dodatkową ochronę i bezpieczeństwo.”

(akta kontroli str. 149-150)

¹¹ W jego ramach dokonano na koszt Operatora OSE inwentaryzacji i oceny stanu technicznego infrastruktury sieciowej Szkoły, do budynku Szkoły doprowadzono kabel światłowodowy, a także dostarczono i zamontowano urządzenia zapewniające dostęp do Internetu o przepustowości 100 Mb/s.

¹² W sierpniu 2018 r., w toku uruchamiania usług OSE, Szkoła zakupiła do pracowni informatycznej 10 zestawów komputerowych, wydając na ten cel 30.000 zł. Wydatki zostały poniesione ze środków budżetowych Szkoły w rozdziale 80101 (szkoły podstawowe) § 4240 (zakup środków dydaktycznych).

¹³ W 2018 r., w ramach projektu „Nowoczesna szkoła – drogą do rozwoju”, otrzymano 27 laptopów Lenovo – projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa III kompetencje i kwalifikacje, Działanie 3.1. Kształcenie i edukacja, Poddziałanie 3.1.2 Wzmocnienie aktywności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia ogólnego, ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych.

¹⁴ Dz. U. z 2018 r. poz. 996, ze zm.

6. Pełnienie funkcji Koordynatora OSE i TRS powierzono nauczycielowi Informatyki, który był również Administratorem Systemów Informatycznych w Szkole. W zakresie obowiązków tego nauczyciela nie wymieniono jednak zadań przewidzianych do realizacji przez Koordynatora OSE i Technicznego Reprezentanta Szkoły. Dyrektor Szkoły wyjaśnił: „(...) Administrator Systemów Administracyjnych ma szeroki zakres obowiązków związanych z administrowaniem siecią w szkole. W związku z tym, nie było potrzeby powielania obowiązków w ramach pełnienia funkcji Koordynatora OSE i Technicznego Reprezentanta Szkoły.” (akta kontroli str. 29, 150)

W ramach wykonywania obowiązków Koordynator OSE współpracował z NASK głównie w zakresie zgłaszania awarii, które dokonywano drogą elektroniczną. Dwa miesiące po uruchomieniu OSE i miesiąc po wymianie przez NASK sprzętu, tj. 4 października 2018 r., zgłoszono problem z aktualizacją systemów win 10 pro. Operator OSE niezwłocznie odblokował możliwość aktualizacji systemów na swoim serwerze. W połowie grudnia 2018 r. zgłoszono problem występujący od końca listopada 2018 r., który polegał na coraz częstszej utracie dostępu do Internetu na stanowiskach komputerowych podłączonych do OSE za pomocą sieci LAN. W efekcie Operator OSE kilkakrotnie przeprowadził zdalne skanowanie sieci i wskazał na konflikt „dwóch identycznych bram” konkretnego komputera oraz przełącznika sieciowego NASK”, tj. przyczyny leżące po stronie Szkoły i związane z jej wewnętrzną siecią teleinformatyczną. Problem pozostał nierozwiązany, mimo że Szkoła podejmowała próby jego usunięcia. Koordynator OSE w Szkole wyjaśnił, że po uzyskaniu wyjaśnień od Operatora OSE „(...) Weryfikacja konfiguracji protokołu TCP/IP wskazanego komputera dała wynik negatywny. Sytuacja uległa chwilowej poprawie w wyniku przełączenia odrębnego LAN biblioteki szkolnej. Komputery w pracowni informatycznej działały bez zakłóceń, ale jednocześnie problemy wystąpiły w połączeniu z Internetem na komputerach II piętra szkoły.” Ponadto Koordynator OSE wyjaśnił: „Prowadzone konsultacje z zawodowymi informatykami oraz inżynierami sugerowały błędy w infrastrukturze sieci szkolnej rozbudowywanej za pomocą routerów zamiast access pointów i w konfiguracji samych routerów tworzących kolejne podsieci LAN. Ponadto sieć szkolna powstawała w swojej historii spontanicznie, a nie planowo i wymaga przynajmniej uporządkowania. Podjęta została decyzja o szczegółowym zbadaniu połączeń kablowych oraz urządzeń w infrastrukturze szkolnej sieci. O własnych wnioskach i decyzjach poinformowaliśmy telefonicznie NASK. (...) Połączenia kablowe zostały zbadane na przełomie stycznia i lutego 2019 roku (ferie zimowe). Wymieniliśmy na nowe podejrzane przełączniki. Nie przyniosło to pozytywnych rezultatów. Ponieważ w ramach projektu Nowoczesne szkoły planowana jest kolejna rozbudowa sieci szkolnej postanowiliśmy w jej zakresie zakończyć prace porządkujące dotychczasową sieć i wyeliminować pozostałe wątpliwości, zastępując routery na access pointy. Pozwoli to jednoznacznie wykazać przyczyny zakłóceń. Realizacja projektu planowana jest na czas wakacji.”

(akta kontroli str. 155-161, 165-172)

W związku z częstymi awariami w dostępie do Internetu za pośrednictwem OSE, Koordynator tej sieci w Szkole nie informował nauczycieli i uczniów o usługach dostępnych w OSE.

(akta kontroli str. 29, 93, 107, 112-113, 149-150)

Testy prędkości łącza OSE¹⁵, przeprowadzone na dwóch komputerach stacjonarnych i laptopie, znajdujących się w pracowni informatycznej Szkoły (po przełączeniu ich z łącza operatora komercyjnego) wykazały, że w przypadku komputerów stacjonarnych korzystających z łącza kablowego prędkość pobierania wynosiła od 127,63 Mb/s do 380,64 Mb/s, a prędkość wysyłania – od 74,62 Mb/s do 603,48 Mb/s. W przypadku laptopa połączonego z OSE poprzez WI FI prędkość pobierania wynosiła od 145,46 Mb/s do 296,15 Mb/s, a prędkość wysyłania od 187,31 Mb/s do 285,00 Mb/s, tj. była znacznie wyższa od ustalonej w umowie z NASK (100 Mb/s). Koordynator OSE wyjaśnił: „Nie wiem co było powodem, że prędkość łącza podczas testów była dużo większa niż ustalona w umowie.” Test prędkości łącza przeprowadzony 3 czerwca 2019 r. na stacjonarnym komputerze, znajdującym się w gabinecie kierownika administracyjnego Szkoły,

¹⁵ Przeprowadzone 24, od 27 do 30 maja oraz od 3 do 4 czerwca 2019 r., na potrzeby kontroli NIK.

podłączonym do OSE poprzez WI FI wykazał, że prędkość pobierania wynosiła 94,37 Mb/s, a prędkość wysyłania – 72,23 Mb/s. (akta kontroli str. 114-143, 162-164)

7. W toku oględzin urządzeń zapewniających dostęp do Internetu, zainstalowanych w pracowni informatycznej Szkoły ustalono, że łącze światłowodowe sieci OSE nie było wykorzystywane. Komputery w pracowni informatycznej i komputery znajdujące się w salach lekcyjnych na parterze i drugim piętrze budynku Szkoły były podłączone do Internetu za pomocą łącza operatora komercyjnego. Pracownie lekcyjne na pierwszym piętrze nie miały dostępu do Internetu z uwagi na brak instalacji kablowej oraz brak możliwości połączenia zdalnego poprzez WI FI. (akta kontroli str. 72-73)

Zakłócenia w dostępie do OSE nie występowały w sieci WLAN, jednakże jej zasięg był ograniczony do pracowni informatycznej oraz jej najbliższych okolic (dostęp do OSE za pośrednictwem access pointa miały dwa komputery). Niewielki zasięg WI FI był spowodowany zmniejszeniem liczby urządzeń access point dostarczonych przez NASK po podłączeniu Szkoły do OSE, po zakończeniu programu pilotażowego. Skutkowało to utratą możliwości połączenia z Internetem komputerów znajdujących się w pracowniach zlokalizowanych na pierwszym piętrze budynku Szkoły. Do zakończenia kontroli NIK Szkoła nie występowała do NASK o rozwiązanie problemu ograniczonego dostępu do OSE, co opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. (akta kontroli str. 35, 55-59, 72-73, 162-164)

8. Z uwagi na częste awarie, kadra pedagogiczna Szkoły, nie korzystała z cyfrowych materiałów edukacyjnych za pośrednictwem łącza OSE¹⁶. Ponadto Dyrektor Szkoły wyjaśnił: „Szkoła nie była informowana o możliwościach wykorzystania sieci OSE, w tym m.in. o opracowanych i udostępnionych cyfrowych materiałach edukacyjnych. (...) Nauczyciele od dłuższego już czasu korzystają z bogatej oferty wydawnictw – posiadają w pełni wyposażone pakiety edukacyjne, stanowiące wsparcie dla wybranych podręczników i planów dydaktycznych.” Dyrektor zaznaczył jednocześnie, że w procesie dydaktycznym nauczyciele wykorzystują materiały cyfrowe, do których dostęp umożliwia im łącze obsługiwane przez operatora zewnętrznego. W szczególności „(...) Są to: kursy na temat bezpieczeństwa, flipbooki, multibooki, prezentacje multimedialne, infografiki, filmy edukacyjne oraz powiązane platformy e-learningowe.” (akta kontroli str. 144, 149-150)

9. Według stanu na 1 czerwca 2019 r. Szkoła korzystała z odpłatnych usług zewnętrznego operatora. Koszty utrzymania tych usług wynosiły 55 zł netto miesięcznie. Szkoła nie planuje rezygnować z usług tego dostawcy ze względów bezpieczeństwa oraz z uwagi na problemy z OSE. (akta kontroli str. 60-66, 148-149)

10. W latach 2016–2018 w 17 szkoleniach dotyczących m.in. wykorzystania nowych technologii do zwiększenia zaangażowania uczniów, nauki programowania w edukacji wczesnoszkolnej, niebezpieczeństw w przestrzeni wirtualnej, stosowania technologii informatycznej i komunikacyjnej, wprowadzania edukacyjnych nowości, wykorzystywania tablicy interaktywnej uczestniczyło 23 nauczycieli Szkoły. W poszczególnych latach szkoleniami objęto odpowiednio 8,6%, 37,8% oraz 5,8% ogółu kadry pedagogicznej. Od 1 stycznia do 30 kwietnia 2019 r. nauczyciele nie brali udziału w szkoleniach z zakresu wykorzystania cyfrowych materiałów edukacyjnych w nauczaniu. (akta kontroli str. 145-146)

11. Po uruchomieniu OSE przedstawiciele NASK nie kontaktowali się z kierownictwem Szkoły, nie prowadzili żadnych działań informacyjno-promocyjnych, w tym dotyczących OSE i zasad bezpiecznego korzystania z technologii cyfrowych. Nie proponowali również kadrze pedagogicznej Szkoły szkoleń bezpośrednich, czy też prowadzonych w formie e-learningu z tego zakresu. Jedynym materiałem promującym przyłączenie się do OSE (znajdującym się w posiadaniu Szkoły) była ulotka załączona do powiadomienia NASK o umieszczeniu Szkoły w harmonogramie podłączeń szkół do sieci OSE. (akta kontroli str. 41-45, 71)

¹⁶ W okresie od 1 do 31 marca 2019 r. (okres kontrolny wyznaczony na potrzeby NIK) zaden z nauczycieli Szkoły nie wykorzystywał OSE do pozyskiwania lub prezentacji na zajęciach z uczniami cyfrowych materiałów edukacyjnych.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na niepodejmowaniu przez Dyrektora Szkoły działań w związku z niewłaściwie funkcjonującym podłączeniem Szkoły do OSE. Po zakończeniu programu pilotażowego i po uruchomieniu usług OSE¹⁷ operator sieci dokonał wymiany użytkowanego do tej pory sprzętu, w tym zmniejszył – z pięciu do jednego – liczbę punktów dostępowych, pozwalających na zdalne połączenie z OSE. W konsekwencji, zastosowany przez NASK, sposób podłączenia do OSE był mniej korzystny niż funkcjonujący w ramach programu pilotażowego i pozbawił dostępu do Internetu pracownie lekcyjne znajdujące się na pierwszej kondygnacji budynku. Dyrektor nie zgłaszał co do tego żadnych uwag.

Dyrektor i TRS wyjaśnili, że zakres i sposób podłączenia do OSE ustaliła NASK bez udziału Szkoły, która nie miała wpływu na ilość i rodzaj dostarczonych przez NASK urządzeń.

Jednakże zgodnie z § 7 Regulaminu świadczenia ogólnodostępnych usług telekomunikacyjnych w OSE¹⁸ abonent (w tym wypadku Szkoła) może złożyć reklamację m.in. z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania usług OSE w ciągu 12 miesięcy, w którym sytuacja wystąpiła (do dnia zakończenia kontroli Szkoła nie skorzystała z tego prawa).
(akta kontroli str. 21-25, 35, 55-59, 162)

IV. Wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie sprawnego działania OSE w Szkole oraz podłączenia do tej sieci wszystkich użytkowanych komputerów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

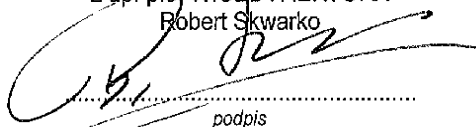
Białystok, 3 lipca 2019 r.

Kontroler:
Jerzy Chwiedosik
główny specjalista kontroli państwowej



.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. WICE DYREKTORA
Robert Skwarko



.....
podpis

¹⁷ Na podstawie umowy z 10 lipca 2018 r.

¹⁸ Regulamin z 11 czerwca 2018 r. ze zmianą z 12 grudnia 2018 r., dostępny na stronie <https://ose.gov.pl/regulamin-i-dokumenty-ose>.